

## II.

(Nezakonodavni akti)

## UREDBE

UREDBA VIJEĆA (EU) 2022/1369

od 5. kolovoza 2022.

o koordiniranim mjerama za smanjenje potražnje za plinom

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 122. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Ruska Federacija, glavni vanjski dobavljač plina Unije, započela je vojnu agresiju na Ukrajinu, ugovornu stranku Energetske zajednice. Eskalacija ruske vojne agresije na Ukrajinu od veljače 2022. dovela je do znatnog pada opskrbe plinom u namjernom pokušaju upotrebe opskrbe plinom kao političkog oružja. Zaustavio se dotok plina iz Rusije kroz Bjelarus, a opskrba plinom preko Ukrajine stalno se smanjuje. Ukupni protok plina iz Rusije manji je sada od 30 % prosjeka protoka plina za razdoblje 2016.–2021. To smanjenje opskrbe dovelo je do povijesno visokih i nestabilnih cijena energije, što je doprinijelo inflaciji i stvorilo rizik od daljnjeg gospodarskog pada u Europi.
- (2) U tom kontekstu, Komisija predstavila je 8. svibnja 2022., nastavno na svoju komunikaciju od 8. ožujka 2022. naslovljenu „REPowerEU: zajedničko europsko djelovanje za povoljniju, sigurniju i održiviju energiju”, plan REPowerEU s ciljem okončanja ovisnosti Unije o ruskim fosilnim gorivima što je prije moguće, a najkasnije do 2027. Kako bi se postigao taj cilj, u planu REPowerEU utvrđuju se mjere povezane s uštedama energije i energetske učinkovitosti te se predlaže ubrzano uvođenje čiste energije koja bi zamijenila fosilna goriva u kućanstvima, industriji i proizvodnji električne energije. Daljnje mjere koje se odnose na ponudu mogle bi uključivati, među ostalim, bolju koordinaciju nabave plina i pojednostavnjenje zajedničke nabave od strane europskih operatera na tržištu plina na međunarodnom tržištu plina, kao i sve napore da se očuvaju kapaciteti za proizvodnju električne energije koji ne ovise o zalihama uvezenog plina.
- (3) Unija je poduzela daljnje mjere kako bi povećala svoju razinu pripravnosti u pogledu poremećaja u opskrbi plinom. Uredba (EU) 2022/1032 Europskog parlamenta i Vijeća<sup>(1)</sup> donesena je kako bi se osiguralo popunjavanje podzemnih skladišta za predstojeća zimska razdoblja.
- (4) Nadalje, Komisija je u veljači i svibnju 2022. provela detaljna preispitivanja svih nacionalnih interventnih planova, a u međuvremenu i detaljno praćenje stanja sigurnosti opskrbe. Mjere koje je Unija poduzela od veljače 2022. osmišljene su kako bi se do 2027. postupno i potpuno ukinula upotreba ruskog plina i smanjili rizici koji proizlaze iz daljnjih velikih poremećaja u opskrbi.

<sup>(1)</sup> Uredba (EU) 2022/1032 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. lipnja 2022. o izmjeni uredbi (EU) 2017/1938 i (EZ) br. 715/2009 u pogledu skladištenja plina (SL L 173, 30.6.2022., str. 17.).

- (5) Međutim, nedavni poremećaj u opskrbi plinom iz Rusije upućuju na znatan rizik od naglog i jednostranog potpunog prekida opskrbe ruskim plinom u bliskoj budućnosti. Unija bi stoga trebala predvidjeti takav rizik i u duhu solidarnosti pripremiti se za mogućnost potpunog prekida opskrbe plinom iz Rusije u bilo kojem trenutku. Potrebno je hitno proaktivno djelovanje kako bi se predvidjela daljnja destabilizirajuća mjera i ojačala otpornost Unije na buduće šokove. Koordiniranim djelovanjem na razini Unije može se izbjeći ozbiljna šteta za gospodarstvo i za građane zbog mogućeg prekida u opskrbi plinom.
- (6) Postojećim pravnim okvirom za sigurnost opskrbe plinom utvrđenim Uredbom (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(2)</sup> ne rješavaju se na odgovarajući način poremećaji u opskrbi od glavnog dobavljača plina koji traju dulje od 30 dana. Nepostojanje pravnog okvira za takav poremećaj dovodi do rizika od neusklađenog djelovanja država članica, što bi moglo ugroziti sigurnost opskrbe u susjednim državama članicama i dodatno opteretiti industriju i potrošače Unije.
- (7) U Rezoluciji od 7. travnja 2022. o zaključcima sa sastanka Europskog vijeća od 24. i 25. ožujka 2022. Europski parlament pozvao je na predstavljanje plana za nastavak kratkoročnog jamčenja sigurnosti opskrbe energijom u Uniji. Na sastancima održanima 31. svibnja i 23. lipnja 2022. Europsko vijeće zatražilo je od Komisije da hitno iznese prijedloge za poboljšanje pripravnosti za mogući veliki poremećaj u opskrbi kako bi se osigurala opskrba energijom po pristupačnim cijenama. Slijedom tog zahtjeva Europskog Vijeća Komisija, zajedno s Unijinim međunarodnim partnerima, istražuje načine za ograničavanje rasta cijena energije, što uključuje izvedivost uvođenja privremenih gornjih granica cijena uvoza, prema potrebi. Nastavno na taj zahtjev, Komisija također nastavlja s radom na optimizaciji funkcioniranja europskog tržišta električne energije, uključujući učinak cijena plina na to tržište, kako bi ono bilo bolje pripremljeno za buduću prekomjernu nestabilnost cijena, isporučilo cjenovno pristupačnu električnu energiju i bilo u potpunosti prilagođeno dekarboniziranom energetsom sustavu, uz istodobno očuvanje cjelovitosti jedinstvenog tržišta, zadržavanje poticaja za zelenu tranziciju, očuvanje sigurnosti opskrbe i izbjegavanje nerazmjernih proračunskih troškova.
- (8) Člankom 122. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije omogućuje se Vijeću da, na prijedlog Komisije i u duhu solidarnosti među državama članicama, odluči o mjerama primjerenima gospodarskim prilikama, osobito ako se pojave ozbiljne poteškoće u opskrbi određenim proizvodima, poglavito u području energetike. Rizik od potpunog prekida opskrbe ruskim plinom do kraja 2022. primjer je toga.
- (9) S obzirom na neposrednu opasnost od poremećaja u opskrbi Unije plinom, države članice trebale bi sada poduzeti mjere za smanjenje svoje potražnje prije zimskog razdoblja 2022.–2023. Takvim dobrovoljnim smanjenjem potražnje posebno bi se doprinijelo popunjavanju skladišnih kapaciteta, koji se ne bi iscrpili do kraja zimskog razdoblja 2022.–2023. i čime bi se državama članicama omogućilo suočavanje s mogućim valovima hladnoće u veljači i ožujku 2023. te olakšalo punjenje kapaciteta skladišta kako bi se osigurala odgovarajuće razine sigurnosti opskrbe za zimsko razdoblje 2023.–2024. Smanjenjem potražnje za plinom doprinijet će se i osiguravanju odgovarajuće opskrbe i smanjenju cijena energije u korist potrošača u Uniji. Stoga će sve države članice imati koristi od mjera poduzetih na razini Unije za smanjenje potražnje jer će se smanjiti rizik od većeg utjecaja na njihova gospodarstva.
- (10) Pri određivanju količine dobrovoljnog smanjenja potražnje u obzir se uzimaju količine potražnje za plinom koje bi bile izložene riziku od izostanka isporuke u slučaju potpunog prekida opskrbe ruskim plinom. Napor radi smanjenja trebao bi biti jednak za sve države članice na temelju usporedbe s prosječnom potrošnjom svake države članice tijekom posljednjih pet godina.
- (11) Mjere dobrovoljnog smanjenja potražnje možda neće same po sebi biti dovoljne za osiguravanje sigurnosti opskrbe i funkcioniranja tržišta. Kako bi se brzo odgovorilo na posebne izazove trenutačnog i očekivanog ozbiljnog produblivanja nestašice plina i izbjeglo narušavanje opskrbe plinom među državama članicama trebalo bi uspostaviti novi instrument kojim bi se uvela mogućnost obveznog smanjenja potražnje za plinom za sve države članice. Taj bi instrument trebao biti u funkciji dovoljno prije jeseni 2022. Tim instrumentom Vijeće bi, na prijedlog Komisije, moglo provedbenom odlukom proglasiti uzbunjivanje na razini Unije. Dodjelom provedbene ovlasti Vijeću

<sup>(2)</sup> Uredba (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 994/2010 (SL L 280, 28.10.2017., str. 1.).

primjereno se u obzir uzimaju politička priroda odluke o aktivaciji obveze smanjenja potražnje na razini Unije i horizontalne posljedice te odluke na države članice. Komisija bi se prije predstavljanja takvog prijedloga trebala savjetovati s relevantnim skupinama za rizik, kako je utvrđeno u Prilogu I. Uredbe (EU) 2017/1938 („skupine za rizik”), i Koordinacijskom skupinom za plin uspostavljenom tom Uredbom. Uzbunjivanje na razini Unije trebalo bi proglasiti samo u slučaju da se dobrovoljne mjere za smanjenje potražnje pokažu nedostatnima za suzbijanje rizika od ozbiljne nestašice u opskrbi. Pet ili više nadležnih tijela država članica koje proglase uzbunjivanje na razini države na temelju članka 11. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) 2017/1938 trebalo bi imati mogućnost zatražiti od Komisije da Vijeću predstavi prijedlog o proglašenju uzbunjivanja na razini Unije.

- (12) Uzbunjivanje na razini Unije trebala bi služiti kao krizna razina specifična za Uniju, koja bi trebala dovesti do obveznog smanjenja potražnje, neovisno o nacionalnim kriznim razinama u skladu s člankom 11. stavkom 1. Uredbe (EU) 2017/1938. Nakon što se proglasi uzbunjivanje na razini Unije, države članice trebale bi smanjiti svoju potrošnju plina u unaprijed utvrđenom razdoblju. Količina obveznog smanjenja potražnje u obzir uzima količinu potražnje za plinom koji bi mogao biti ugrožen u slučaju potpunog prekida opskrbe Unije ruskim plinom i trebao bi u potpunosti u obzir uzeti svako smanjenje potražnje koje je već postignuto. Pri određivanju količine obveznog smanjenja potražnje trebalo bi uzeti u obzir i razinu punjenja skladišta kako je prijavljena u skladu s člankom 6.d stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) 2017/1938, razvoj u pogledu diversifikacije izvora plina, uključujući opskrbu ukapljenim prirodnim plinom (UPP) i razvoj zamjenjivosti goriva u Uniji.
- (13) Smanjenje potražnje koje su države članice ostvarile prije proglašenja uzbunjivanja na razini Unije odrazit će se u obujmu obveznog smanjenja potražnje.
- (14) S obzirom na znatne poremećaje na unutarnjem tržištu do kojih će vjerojatno doći ako države članice neusklađeno reagiraju na mogući ili stvarni daljnji poremećaj u opskrbi ruskim plinom, ključno je da sve države članice smanje svoju potražnju za plinom u duhu solidarnosti. Stoga bi sve države članice trebale postići dobrovoljne i obvezne ciljeve smanjenja potražnje. Iako bi neke države članice mogle biti izložnije učincima poremećaja u opskrbi ruskim plinom, sve države članice mogle bi biti negativno pogođene i mogle bi doprinijeti ograničavanju gospodarske štete prouzročene takvim poremećajem, bilo oslobađanjem dodatnih količina plina iz plinovoda ili isporukama UPP-a koji mogu upotrebljavati države članice sa znatnim deficitom u opskrbi plinom, pozitivnim učinkom na cijene plina koji će vjerojatno imati smanjenje potražnje ili izbjegavanjem narušavanja tržišta nekoordiniranim i proturječnim mjerama za smanjenje potražnje. Ova Uredba stoga odražava načelo energetske solidarnosti, koje je Sud nedavno potvrdio kao temeljno načelo prava Unije <sup>(3)</sup>.
- (15) Međutim, određene države članice ne mogu osloboditi znatne količine plina iz plinovoda u korist drugih država članica zbog svoje specifične zemljopisne ili fizičke situacije, kao što su nedostatak sinkronizacije s europskim elektroenergetskim sustavom ili manjak izravne povezanosti s plinskim međusobno povezanim sustavom druge države članice. Stoga bi se države članice trebale moći osloniti na jednu ili više osnova za ograničenje njihovih obveza smanjenja potražnje. Dotične države članice trebale bi se obvezati na ulaganje svih napora u uklanjanje nedostataka u pogledu međupovezanosti što je prije moguće.
- (16) Uredbom (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(4)</sup> uspostavlja se okvir za suradnju država članica i relevantnih dionika u regionalnom okružju kako bi razvili bolje povezane energetske mreže, posebno kako bi se povezale regije koje su trenutačno izolirane od europskih energetskih tržišta te ojačale postojeće i promicale nove prekogranične međupovezanosti. Prekograničnim međupovezanostima snažno se doprinosi sigurnosti opskrbe. S obzirom na trenutačni poremećaj u opskrbi plinom iz Rusije takve prekogranične međupovezanosti imaju ključnu ulogu u osiguravanju funkcioniranja unutarnjeg energetskog tržišta i distribuciji plina drugim državama članicama u duhu solidarnosti. U tom kontekstu države članice trebale bi nastaviti s naporima usmjerenima na poboljšanje integracije svojih mreža, među ostalim procjenom mogućeg povećanja novog kapaciteta prekogranične međupovezanosti u skladu s ciljevima Uredbe (EU) 2022/869 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(5)</sup>.

<sup>(3)</sup> Presuda Suda od 15. srpnja 2021. *Njemačka protiv Poljske*, C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598.

<sup>(4)</sup> Uredba (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o smjernicama za transeuropsku energetsku infrastrukturu te stavljanju izvan snage Odluke br. 1364/2006/EZ i izmjeni uredaba (EZ) br. 713/2009, (EZ) br. 714/2009 i (EZ) br. 715/2009 (SL L 115, 25.4.2013., str. 39.).

<sup>(5)</sup> Uredba (EU) 2022/869 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2022. o smjernicama za transeuropsku energetsku infrastrukturu, izmjeni uredaba (EZ) br. 715/2009, (EU) 2019/942 i (EU) 2019/943 i direktiva 2009/73/EZ i (EU) 2019/944 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 347/2013 (SL L 152, 3.6.2022., str. 45.).

- (17) Kako bi se državama članicama olakšalo ostvarivanje ciljeva Uredbe (EU) 2022/1032 u pogledu skladištenja plina, za potrebe određivanja količine obveznog smanjenja potražnje trebalo bi uzeti u obzir i količinu plina koju države članice upotrebljavaju za skladištenje, a koja premašuje prijelazni cilj za 1. kolovoza 2022.
- (18) Osim toga, kako bi se propisno uzela u obzir velika ovisnost ključnih industrija država članica o plinu, one bi trebale moći isključiti potrošnju plina u tim industrijama pri utvrđivanju obujma njihova obveznog smanjenja potražnje. Praćenjem koje provodi Komisija trebalo bi osigurati da se nacionalnim ograničenjima neopravdano ne narušava unutarnje tržište. Države članice također bi trebale moći ograničiti količinu svojeg obveznog smanjenja potražnje ako je takvo ograničenje potrebno kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri povećala opskrba drugih država članica plinom i ako mogu pružiti dokaze da se njihovi komercijalni izvozni kapaciteti spojnih plinovoda u druge države članice ili njihova domaća infrastruktura za UPP u najvećoj mjeri upotrebljavaju za preusmjeravanje plina u druge države članice. Komisija bi trebala pratiti jesu li ispunjeni uvjeti za primjenu tih odstupanja.
- (19) S obzirom na posebne okolnosti potražnje iz međusobno povezanih država članica, države članice trebale bi moći privremeno ograničiti obvezno smanjenje potražnje ako je to potrebno kako bi se osigurala sigurnost opskrbe energijom, među ostalim ako je država članica suočena s elektroenergetskom krizom kako je navedeno u Uredbi (EU) 2019/941 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(\*)</sup>. Trebalo bi uzeti u obzir i skladišni kapacitet i razinu skladištenja koja premašuje prijelazni cilj, kako je utvrđen u Prilogu I.a Uredbi (EU) 2017/1938.
- (20) Države članice trebale bi moći slobodno odabrati odgovarajuće mjere za postizanje smanjenja potražnje. Pri utvrđivanju odgovarajućih mjera za smanjenje potražnje i određivanju prioritetnih skupina kupaca države članice trebale bi razmotriti primjenu mjera koje je Komisija utvrdila u svojoj komunikaciji od 20. srpnja 2022. naslovljenoj „Štednja plina za sigurnu zimu”. Države članice posebno bi trebale razmotriti gospodarski učinkovite mjere kao što su dražbe ili natječajni programi kojima mogu potaknuti smanjenje potrošnje na gospodarski učinkovit način. Mjere poduzete na nacionalnoj razini mogu uključivati i financijske poticaje ili naknadu pogođenim sudionicima na tržištu.
- (21) Sve mjere koje države članice poduzmu kako bi postigle smanjenje potražnje moraju biti u skladu s pravom Unije, a posebno s Uredbom (EU) 2017/1938. Posebno, takve bi mjere trebale biti nužne, jasno definirane, transparentne, proporcionalne, nediskriminirajuće i provjerljive te ne bi smjele neopravdano narušavati tržišno natjecanje ni pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta plina niti ugrožavati sigurnost opskrbe plinom drugih država članica ili Unije. Potrebno je uzeti u obzir interese zaštićenih kupaca i u vezi s opskrbom plinom centraliziranih sustava grijanja u slučaju krize u pogledu sigurnosti opskrbe.
- (22) Kako bi se osigurala koordinirana provedba mjera za smanjenje potražnje, države članice trebale bi uspostaviti redovitu suradnju unutar svake relevantne skupine za rizik. Države članice mogu se dogovoriti o najprikladnijim mjerama koordinacije u određenoj regiji. Komisija i Koordinacijska skupina za plin trebale bi imati pregled nacionalnih mjera koje provode države članice i razmjenjivati primjere najbolje prakse za koordinaciju mjera unutar skupina za rizik. Države članice trebale bi se koristiti i drugim tijelima kako bi koordinirale svoje djelovanje.
- (23) Kako bi se osiguralo da nacionalni interventni planovi odražavaju mjere dobrovoljnog ili obveznog smanjenja potražnje utvrđene u ovoj Uredbi, nadležno tijelo svake države članice trebalo bi poduzeti potrebne korake za ažuriranje nacionalnog interventnog plana utvrđenog na temelju članka 8. Uredbe (EU) 2017/1938 do 31. listopada 2022. S obzirom na kratak rok za to ažuriranje, postupci koordinacije na temelju članka 8. stavaka od 6. do 11. Uredbe (EU) 2017/1938 ne bi se trebali primjenjivati. Međutim, svaka država članica trebale bi se savjetovati s drugim državama članicama o ažuriranju svog nacionalnog interventnog plana. Komisija bi trebala sazvati skupine za rizik, Koordinacijsku skupinu za plin ili druga relevantna tijela radi rasprave o mogućim pitanjima povezanim s mjerama za smanjenje potražnje.

(\*) Uredba (EU) 2019/941 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o pripravnosti na rizike u sektoru električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2005/89/EZ (SL L 158, 14.6.2019., str. 1.).

- (24) Redovito i učinkovito praćenje i izvješćivanje ključni su za procjenu napretka koji su države članice ostvarile u provedbi dobrovoljnih i obveznih mjera za smanjenje potražnje te za mjerenje socijalnog i gospodarskog učinka tih mjera, kao i učinka na zapošljavanje. Nadležno tijelo svake države članice ili drugi subjekt koji je imenovala država članica trebali bi pratiti ostvareno smanjenje potražnje na svojem državnom području i o rezultatima redovito izvješćivati Komisiju. Koordinacijska skupina za plin trebala bi pomoći Komisiji u praćenju poštovanja obveza smanjenja potražnje.
- (25) Kako bi se spriječila znatna gospodarska šteta za Uniju u cjelini, ključno je da svaka država članica smanji svoju potražnju nakon što se proglasi uzbunjivanje na razini Unije. Tim smanjenjem će se osigurati da bude dovoljno plina za sve, čak i tijekom zime. Smanjenje potražnje u cijeloj Uniji izraz je načela solidarnosti, koje je sadržano u Ugovoru. Stoga je opravdano da Komisija strogo nadzire provode li države članice obvezna smanjenja potražnje. U slučaju da Komisija utvrdi da postoji rizik da neka država članica neće moći ispuniti svoju obvezu obveznog smanjenja potražnje, trebala bi moći zatražiti od te države članice da dostavi plan u kojem se utvrđuju strategija i mjere za učinkovito ispunjavanje obveznog smanjenja potražnje. Ta država članica trebala bi uzeti u obzir sve primjedbe i prijedloge Komisije u vezi s tim planom.
- (26) Budući da načelo solidarnosti svakoj državi članici daje pravo na potporu susjednih država članica u određenim okolnostima, države članice koje zatraže takvu potporu isto bi tako trebale djelovati u duhu solidarnosti kad je riječ o smanjenju vlastite potražnje za plinom. Stoga bi se države članice trebale pobrinuti da su do trenutka kad zatraže primjenu mjere solidarnosti na temelju članka 13. Uredbe (EU) 2017/1938 provele sve odgovarajuće mjere za smanjenje potražnje za plinom. Komisija bi trebala moći zatražiti od države članice koja zatraži mjeru solidarnosti da dostavi plan s mjerama za postizanje mogućih daljnjih smanjenja potražnje. Ta država članica trebala bi uzeti u obzir mišljenje Komisije.
- (27) Komisija bi trebala redovito izvješćivati Europski parlament i Vijeće o provedbi ove Uredbe.
- (28) S obzirom na neposrednu opasnost za sigurnost opskrbe plinom prouzročenu ruskom vojnom agresijom na Ukrajinu, ova bi Uredba trebala hitno stupiti na snagu.
- (29) S obzirom na iznimnu prirodu mjera utvrđenih u ovoj Uredbi, ova Uredba bi se trebala primjenjivati jednu godinu nakon njezina stupanja na snagu. Komisija bi do 1. svibnja 2023. trebala izvijestiti Vijeće o njezinoj provedbi i, prema potrebi, može predložiti produljenje razdoblja primjene.
- (30) S obzirom na to da cilj ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

#### Članak 1.

#### Predmet i područje primjene

Ovom se Uredbom utvrđuju pravila za suočavanje s ozbiljnim poteškoćama u opskrbi plinom s ciljem zaštite sigurnosti opskrbe plinom u Uniji, u duhu solidarnosti. Ta pravila uključuju bolju koordinaciju, praćenje i izvješćivanje o nacionalnim mjerama za smanjenje potražnje za plinom te mogućnost da Vijeće na prijedlog Komisije proglasi uzbunjivanje na razini Unije kao kriznu razinu specifičnu za Uniju, čime se aktivira obveza obveznog smanjenja potražnje na razini Unije.

## Članak 2.

### Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „nadležno tijelo” znači nacionalno vladino tijelo ili nacionalno regulatorno tijelo koje je imenovala država članica kako bi se osigurala provedba mjera predviđenih Uredbom (EU) 2017/1938;
2. „uzbunjivanje na razini Unije” znači krizna razina specifična za Uniju koja aktivira obvezno smanjenje potražnje i koja nije povezana ni s jednom od kriznih razina iz članka 11. stavka 1. Uredbe (EU) 2017/1938;
3. „potrošnja plina” znači ukupna opskrba prirodnim plinom za djelatnosti na državnom području države članice, uključujući krajnju potrošnju kućanstava, industrije i proizvodnje električne energije, ali isključujući, među ostalim, plin koji se upotrebljava za punjenje kapaciteta skladišta, u skladu s definicijom „opskrbe, pretvorbe i potrošnje plina” koju upotrebljava Komisija (Eurostat);
4. „sirovina” znači „neenergetska upotreba prirodnog plina”, kako je navedeno u izračunima energetske bilance Komisije (Eurostat);
5. „referentna potrošnja plina” znači količina prosječne potrošnje plina u državi članici tijekom referentnog razdoblja; za države članice u kojima se potrošnja plina u razdoblju od 1. kolovoza 2021. do 31. ožujka 2022. povećala za najmanje 8 % u usporedbi s prosječnom potrošnjom plina tijekom referentnog razdoblja, „referentna potrošnja plina” znači samo količina potrošnje plina u razdoblju od 1. kolovoza 2021. do 31. ožujka 2022.;
6. „referentno razdoblje” znači razdoblje od 1. kolovoza do 31. ožujka tijekom pet uzastopnih godina koje prethode danu stupanja na snagu ove Uredbe, počevši s razdobljem od 1. kolovoza 2017. do 31. ožujka 2018.;
7. „prijelazni cilj” znači prijelazni cilj kako je utvrđen u Prilogu I.a Uredbi (EU) 2017/1938.

## Članak 3.

### Dobrovoljno smanjenje potražnje

Države članice ulažu sve napore kako bi u razdoblju od 1. kolovoza 2022. do 31. ožujka 2023. smanjile svoju potrošnju plina za najmanje 15 % u odnosu na svoju prosječnu potrošnju plina u razdoblju od 1. kolovoza do 31. ožujka tijekom pet uzastopnih godina prije dana stupanja na snagu ove Uredbe („dobrovoljno smanjenje potražnje”). Članci 6., 7. i 8. primjenjuju se na te dobrovoljne mjere za smanjenje potražnje.

## Članak 4.

### Proглаšenje uzbunjivanja na razini Unije od strane Vijeća

1. Vijeće, na prijedlog Komisije, putem provedbene odluke, može proglasiti uzbunjivanje na razini Unije.
2. Komisija predstavlja prijedlog takvog uzbunjivanja na razini Unije kada smatra da postoji znatan rizik od ozbiljne nestašice plina ili ako dođe do iznimno visoke potražnje za plinom, za koje mjere iz članka 3. nisu dovoljne i koje dovode do znatnog pogoršanja opskrbe plinom u Uniji, ali pri čemu tržište i dalje može podnositi poremećaj bez potrebe za pribjegavanjem netržišnim mjerama.
3. Komisija također Vijeću podnosi prijedlog za proglašavanje uzbunjivanja na razini Unije ako to zatraži pet ili više nadležnih tijela koja su proglasila uzbunjivanje na nacionalnoj razini na temelju članka 11. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) 2017/1938.

4. Vijeće može kvalificiranom većinom izmijeniti prijedlog Komisije.
5. Prije nego što Vijeću podnese prijedlog za proglašavanje uzbunjivanja na razini Unije, Komisija se savjetuje s relevantnim skupinama za rizik, kako su navedene u Prilogu I. Uredbi (EU) 2017/1938 („skupine za rizik”), i Koordinacijskom skupinom za plin, uspostavljenom člankom 4. te uredbe.
6. Na prijedlog Komisije Vijeće može, putem provedbene odluke, proglasiti kraj uzbunjivanja na razini Unije i obveza na temelju članka 5. Komisija Vijeću podnosi prijedlog takve provedbene odluke kada nakon procjene zaključi da temeljna osnova za proglašavanje uzbunjivanja na razini Unije više ne opravdava zadržavanje tog uzbunjivanja te nakon savjetovanja s relevantnim skupinama za rizik i Koordinacijskom skupinom za plin.

#### Članak 5.

### Obvezno smanjenje potražnje u slučaju uzbunjivanja na razini Unije

1. Ako Vijeće proglasi uzbunjivanje na razini Unije, svaka država članica smanjuje svoju potrošnju plina u skladu sa stavkom 2. („obvezno smanjenje potražnje”).
2. Za potrebe obveznog smanjenja potražnje, sve dok je na snazi uzbunjivanje na razini Unije, potrošnja plina u svakoj državi članici u razdoblju od 1. kolovoza 2022. do 31. ožujka 2023. („razdoblje smanjenja”) 15 % je niža u usporedbi s njezinom referentnom potrošnjom plina. Smanjenja potražnje koja su države članice ostvarile prije proglašenja uzbunjivanja na razini Unije uzet će se u obzir za potrebe obveznog smanjenja potražnje.
3. Država članica čiji je elektroenergetski sustav sinkroniziran samo s elektroenergetskim sustavom treće zemlje izuzeta je od primjene stavka 2. u slučaju da više nije sinkronizirana sa sustavom te treće zemlje sve dok su za osiguravanje sigurnog i pouzdanog rada elektroenergetskog sustava potrebne usluge izoliranog elektroenergetskog sustava ili druge usluge za operatera sustava za prijenos električne energije.
4. Država članica izuzeta je od primjene stavka 2. sve dok ta država članica nije izravno povezana s plinskim međusobno povezanim sustavom bilo koje druge države članice.
5. Država članica može ograničiti referentnu potrošnju plina koja se upotrebljava za izračun cilja obveznog smanjenja potražnje na temelju stavka 2. za količinu plina koja je jednaka razlici između njezinog prijelaznog cilja koji treba ostvariti do 1. kolovoza 2022. i stvarne količine pohranjenog plina 1. kolovoza 2022., ako ispunjava prijelazni cilj na taj datum.
6. Država članica može ograničiti referentnu potrošnju plina koji se upotrebljava za izračun cilja obveznog smanjenja potražnje na temelju stavka 2. za količinu plina potrošenog tijekom referentnog razdoblja kao sirovina.
7. Država članica može ograničiti obvezno smanjenje potražnje za 8 postotnih bodova, pod uvjetom da dokaže da je njezina međupovezanost s drugim državama članicama mjerena stalnim tehničkim izvoznim kapacitetom u odnosu na njezinu godišnju potrošnju plina u 2021. ispod 50 % i da se kapacitet spojnih plinovoda prema drugim državama članicama stvarno upotrebljavao za prijevoz plina na razini od barem 90 % tijekom barem mjesec dana prije obavijesti o izuzeću, osim ako država članica mogu dokazati da nije bilo potražnje i da je kapacitet maksimalno iskorišten, te da su njezini nacionalni terminali za UPP komercijalno i tehnički spremni za preusmjeravanje plina u druge države članice do količina koje su potrebne na tržištu.
8. Država članica koja se suočava s elektroenergetskom krizom može privremeno ograničiti obvezno smanjenje potražnje na temelju stavka 2. na razinu neophodnu za ublažavanje rizika u pogledu opskrbe električnom energijom ako nema drugih ekonomskih alternativa za zamjenu plina neophodnog za proizvodnju električne energije bez ozbiljnog ugrožavanja sigurnosti opskrbe. U tom slučaju država članica dostavlja obavijest o razlozima za ograničenje i pruža dostatne dokaze za iznimne okolnosti kojima se opravdava ograničenje. Ako je to potrebno, država članica ažurira plan za pripravnost na rizike na temelju članka 10. Uredbe (EU) 2019/941.

9. Država članica obavješćuje Komisiju o svojoj odluci da ograniči obvezno smanjenje potražnje na temelju stavaka 5., 6., 7. i 8., zajedno s potrebnim dokazima da su ispunjeni uvjeti za ograničenje obveznog smanjenja potražnje. Obavijest u odnosu na stavke 5., 6. i 7. može se dostaviti već nakon stupanja na snagu ove Uredbe i dostavlja se najkasnije dva tjedna nakon proglašenja uzbunjivanja na razini Unije. Obavijest u odnosu na stavak 8. može se dostaviti najkasnije dva tjedna nakon nastanka elektroenergetske krize iz tog stavka. Država članica o svojoj namjeri također obavješćuje relevantne skupine za rizik i Koordinacijsku skupinu za plin.

10. Na temelju obavijesti i nakon savjetovanja sa skupinama za rizik i Koordinacijskom skupinom za plin, Komisija procjenjuje jesu li ispunjeni uvjeti za ograničenje na temelju stavaka 5., 6., 7. i 8. U slučaju da Komisija utvrdi da ograničenje nije opravdano, donosi mišljenje u kojem navodi razloge zašto bi država članica trebala ukloniti ili izmijeniti ograničenje obveznog smanjenja potražnje. To mišljenje se donosi najkasnije 30 radnih dana nakon potpune obavijesti na temelju stavka 9.

11. Ako uvjeti za ograničenje obveznog smanjenja potražnje iz stavaka 5., 6., 7. i 8. više nisu ispunjeni, država članica primjenjuje cilj obveznog smanjenja potražnje na temelju stavka 2.

12. Komisija stalno prati jesu li ispunjeni uvjeti za ograničenje obveznog smanjenja potražnje na temelju stavaka 5., 6., 7. i 8.

13. Članci 6., 7. i 8. primjenjuju se na mjere za obvezno smanjenje potražnje ne dovodeći u pitanje postojeće dugoročne ugovore.

#### Članak 6.

#### Mjere za postizanje smanjenja potražnje

1. Države članice mogu slobodno odabrati odgovarajuće mjere za smanjenje potražnje. Mjere iz članka 3. i 5. jasno su definirane, transparentne, proporcionalne, nediskriminirajuće i provjerljive. Pri odabiru mjera države članice uzimaju u obzir načela utvrđena u Uredbi (EU) 2017/1938. Te mjere prije svega:

- (a) neopravdano ne narušavaju tržišno natjecanje ni pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta plina;
- (b) ne ugrožavaju sigurnost opskrbe plinom drugih država članica ili Unije;
- (c) u skladu su s odredbama Uredbe (EU) 2017/1938 u pogledu zaštićenih kupaca.

2. Pri poduzimanju mjera za smanjenje potražnje države članice razmatraju davanje prednosti mjerama koje utječu na kupce koji nisu zaštićeni kupci, kako je definirano u članku 2. točki 5. Uredbe (EU) 2017/1938 i mogu također isključiti te kupce iz takvih mjera na temelju objektivnih i transparentnih kriterija kojima se uzima u obzir njihova gospodarska važnost kao i, među ostalim, sljedeći elementi:

- (a) utjecaj poremećaja na lance opskrbe koji su ključni za društvo;
- (b) mogući negativni učinci u drugim državama članicama, posebno na lance opskrbe u sektorima na kraju lanca koji su ključni za društvo;
- (c) potencijalna dugotrajna šteta na industrijskim postrojenjima;
- (d) mogućnosti smanjenja potrošnje i zamjene proizvoda u Uniji.

3. Pri odlučivanju o mjerama za smanjenje potražnje države članice razmatraju mjere za smanjenje potrošnje plina u sektoru električne energije, mjere za poticanje prelaska na druga goriva u industriji, nacionalne informativne kampanje i ciljane obveze smanjenja grijanja i hlađenja za poticanje prelaska na druga goriva i smanjenje potrošnje u industriji.

### Članak 7.

#### Koordinacija mjera za smanjenje potražnje

1. Kako bi se osigurala odgovarajuća koordinacija dobrovoljnih i obveznih mjera za smanjenje potražnje u skladu s člancima 3. i 5., države članice surađuju unutar svake od relevantnih skupina za rizik.
2. Nadležno tijelo svake države članice ažurira svoj nacionalni interventni plan uspostavljen u skladu s člankom 8. Uredbe (EU) 2017/1938 najkasnije do 31. listopada 2022. kako bi se odrazile dobrovoljne mjere za smanjenje potražnje. Svaka država članica ujedno prema potrebi ažurira svoj interventni plan u slučaju proglašenja uzbunjivanja na razini Unije na temelju članka 4. ove Uredbe. Odredbe članka 8. stavaka od 6. do 10. Uredbe (EU) 2017/1938 ne primjenjuju se na ažuriranja nacionalnih interventnih planova izrađena u skladu s ovim stavkom.
3. Države članice savjetuju se s Komisijom i relevantnim skupinama za rizik prije donošenja revidiranih interventnih planova. Komisija može sazivati sastanke skupina za rizik i Koordinacijske skupine za plin, uzimajući u obzir sva stajališta država članica u tom kontekstu, kako bi se raspravljalo o pitanjima povezanim s nacionalnim mjerama za smanjenje potražnje.

### Članak 8.

#### Praćenje i izvršavanje

1. Nadležno tijelo svake države članice prati provedbu mjera za smanjenje potražnje na svojem državnom području. Države članice izvješćuju Komisiju o ostvarenom smanjenju potražnje svaka dva mjeseca, a najkasnije do 15. dana sljedećeg mjeseca. Skupine za rizik i Koordinacijska skupina za plin pomažu Komisiji u praćenju dobrovoljnog i obveznog smanjenja potražnje.
2. Ako Komisija na temelju prijavljenih podataka o smanjenju potražnje utvrdi rizik da država članica neće moći ispuniti obvezu obveznog smanjenja potražnje na temelju članka 5., Komisija traži od države članice da dostavi plan u kojem se utvrđuje strategija za učinkovito ispunjavanje obveze smanjenja potražnje. Komisija od države članice koja zatraži primjenu mjere solidarnosti na temelju članka 13. Uredbe (EU) 2017/1938 zahtijeva i da dostavi plan u kojem se utvrđuje strategija za postizanje mogućih daljnjih smanjenja potražnje za plinom, u skladu s člankom 10. stavkom 2. Uredbe (EU) 2017/1938. U oba slučaja Komisija daje mišljenje s primjedbama i prijedlozima o podnesenim planovima i obavješćuje Vijeće o svojem mišljenju. Dotična država članica uzima u obzir mišljenje Komisije.
3. Komisija redovito izvješćuje Europski parlament i Vijeće o provedbi ove Uredbe.

### Članak 9.

#### Preispitivanje

Komisija do 1. svibnja 2023. provodi preispitivanje ove Uredbe s obzirom na opće stanje opskrbe Unije plinom te Vijeću podnosi izvješće o glavnim nalazima tog preispitivanja. Na temelju tog izvješća Komisija može posebno predložiti produljenje razdoblja primjene ove Uredbe.

### Članak 10.

#### Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se tijekom razdoblja od jedne godine od stupanja na snagu.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 5. kolovoza 2022.

*Za Vijeće*  
*Predsjednik*  
M. BEK

---